

Ett ytterligare steg för att ta bort skillnaden i beskattning mellan löneinkomst och pension

Innehållsförteckning

1	Sammanfattning	3
2	Lagtext	4
3	Regeringens avisering	7
4	Det förhöjda grundavdraget	7
5	Överväganden och förslag	8
5.1	Det förhöjda grundavdraget förstärks	8
5.2	Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser	12
6	Konsekvenser	12
7	Författningskommentar	18
7.1	Förslaget till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229)	18

1 Sammanfattning

I budgetpropositionen för 2018 aviserade och budgeterade regeringen för att skillnaden i beskattning mellan löneinkomst och pension i sin helhet ska vara borttagen till 2020. Regeringen uttalade att den återstående skattesänkning bör göras i två steg med den första sänkningen 2019 och den andra 2020. I denna promemoria presenteras ett förslag hur det första steget av två skulle kunna se ut.

Enligt förslaget sänks skatten genom att det förhöjda grundavdraget förstärks för dem som vid beskattningsårets ingång har fyllt 65 år och har en fastställd förvärvsinkomst mellan 206 100 och 1 170 800 kronor per år. För personer som vid beskattningsårets ingång har fyllt 65 år och har en fastställd förvärvsinkomst som överstiger 1 175 000 kronor per år höjs skatten. Med dessa förändringar i det förhöjda grundavdraget närmar sig beskattningen av förvärvsinkomster för personer över 65 år den som gäller för löntagare under 65 år med jobbskatteavdrag.

Förslaget föranleder ändringar i inkomstskattelagen (1999:1229). Ändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2019.

2 Lagtext

Härigenom föreskrivs att 63 kap. 3 a § inkomstskattelagen (1999:1229)¹ ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

63 kap.

3 a §²

För dem som vid beskattningsårets ingång har fyllt 65 år är grundavdraget beloppet enligt 3 § med tillägg av följande särskilda belopp.

<u>Fastställd förvärvsinkomst</u>	<u>Särskilt belopp</u>
överstiger inte 0,99 prisbasbelopp	0,687 prisbasbelopp
överstiger 0,99 men inte 1,11 prisbasbelopp	0,885 prisbasbelopp minskat med 20 procent av den fastställda förvärvsinkomsten
överstiger 1,11 men inte 2,72 prisbasbelopp	0,609 prisbasbelopp ökat med 4,9 procent av den fastställda förvärvsinkomsten
överstiger 2,72 men inte 2,94 prisbasbelopp	0,33 procent av den fastställda förvärvsinkomsten minskat med 0,162 prisbasbelopp
överstiger 2,94 men inte 3,11 prisbasbelopp	0,482 prisbasbelopp ökat med 11,3 procent av den fastställda förvärvsinkomsten
överstiger 3,11 men inte 4,45 prisbasbelopp	0,171 prisbasbelopp ökat med 21,3 procent av den fastställda förvärvsinkomsten
överstiger 4,45 men inte 7,88 prisbasbelopp	1,376 prisbasbelopp minskat med 5,8 procent av den fastställda förvärvsinkomsten

¹ Lagen omtryckt 2008:803.

² Senaste lydelse 2017:1212.

översstiger 7,88 men inte 9,15 prisbasbelopp	2,164 prisbasbelopp minskat med 15,8 procent av den fastställda förvärvsinkomsten
överstiger 9,15 prisbasbelopp men inte 12,43 prisbasbelopp	1,541 prisbasbelopp minskat med 9 procent av den fastställda förvärvsinkomsten
överstiger 12,43 prisbasbelopp	0,422 prisbasbelopp

Föreslagen lydelse

3 a §

För dem som vid beskattningsårets ingång har fyllt 65 år är grundavdraget beloppet enligt 3 § med tillägg av följande särskilda belopp.

<u>Fastställd förvärvsinkomst</u>	<u>Särskilt belopp</u>
överstiger inte 0,99 prisbasbelopp	0,687 prisbasbelopp
överstiger 0,99 men inte 1,11 prisbasbelopp	0,885 prisbasbelopp minskat med 20 procent av den fastställda förvärvsinkomsten
överstiger 1,11 men inte 2,72 prisbasbelopp	0,609 prisbasbelopp ökat med 4,9 procent av den fastställda förvärvsinkomsten
överstiger 2,72 men inte 2,94 prisbasbelopp	33,2 procent av den fastställda förvärvsinkomsten minskat med 0,162 prisbasbelopp
överstiger 2,94 men inte 3,11 prisbasbelopp	0,482 prisbasbelopp ökat med 11,3 procent av den fastställda förvärvsinkomsten
överstiger 3,11 men inte 4,45 prisbasbelopp	0,171 prisbasbelopp ökat med 21,3 procent av den fastställda förvärvsinkomsten
överstiger 4,45 men inte 7,88 prisbasbelopp	0,763 prisbasbelopp ökat med 8 procent av den fastställda förvärvsinkomsten
överstiger 7,88 men inte 8,08 prisbasbelopp	1,551 prisbasbelopp minskat med 2 procent av den fastställda förvärvsinkomsten
översstiger 8,08 men inte 13,54 prisbasbelopp	2,399 prisbasbelopp minskat med

prisbasbelopp	12,5 procent av den fastställda förvärvsinkomsten
överstiger 13,54 men inte 34 prisbasbelopp	1,031 prisbasbelopp minskat med 2,4 procent av den fastställda förvärvsinkomsten
överstiger 34 prisbasbelopp	0,215 prisbasbelopp

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2019 och tillämpas för
beskattningsår som börjar efter den 31 december 2018.

3 Regeringens avisering

I budgetpropositionen för 2018 aviserade och budgeterade regeringen för att skillnaden i beskattning mellan löneinkomst och pension i sin helhet ska vara borttagen till 2020. Vidare uttalade regeringen att den återstående skattesänkningen bör göras i två steg med den första sänkningen 2019 och den andra 2020. I denna promemoria presenteras ett förslag hur skattesänkningen i det första av de två stegen bör göras.

4 Det förhöjda grundavdraget

Någon form av grundavdrag har funnits i skattelagstiftningen sedan lång tid tillbaka. Avdraget har ett fördelningspolitiskt syfte och avser främst att lindra beskattningen för låginkomsttagare. Bestämmelser om grundavdrag finns i 63 kap. 1–5 och 11 §§ inkomstskattelagen (1999:1229), förkortad IL.

Rätt till grundavdrag har fysiska personer som är obegränsat skattskyldiga under någon del av beskattningsåret och som har haft förvärvsinkomst. Obegränsat skattskyldig är i princip den som är bosatt eller vistas stadigvarande i Sverige eller som har väsentlig anknytning hit och som tidigare har varit bosatt här (se 3 kap. 3 § IL). Även begränsat skattskyldiga har i vissa fall rätt till grundavdrag. Grundavdragets storlek är beroende av den fastställda förvärvsinkomstens storlek.

Grundavdraget får inte överstiga den skattskyldiges sammanlagda överskott av tjänst och aktiv näringsverksamhet sedan allmänna avdrag gjorts. Särskilda regler finns för hur överskottet av tjänst och allmänna avdrag ska beräknas i vissa speciella fall (se 63 kap. 5 § IL).

Sedan den 1 januari 2009 finns ett så kallat förhöjt grundavdrag. Det förhöjda grundavdraget syftar till att förbättra de ekonomiska villkoren för personer som vid beskattningsårets ingång har fyllt 65 år. Bestämmelserna om det förhöjda grundavdraget för personer som har fyllt 65 år finns i 63 kap. 3 a § IL. Regleringen innebär att grundavdraget uppgår till grundavdragsbeloppet enligt 3 § med tillägg av ett särskilt belopp som anges för vissa inkomstintervall.

Det förhöjda grundavdraget har sedan införandet 2009 stegvis byggts ut. Åren 2010 och 2011 utvidgades det förhöjda grundavdraget för samtliga över 65 år. Åren 2013 och 2014 genomfördes en fjärde och en femte skattesänkning och även dessa gånger sänktes skatten över samtliga inkomstintervall. Det förhöjda grundavdraget byggdes därefter på den 1 januari 2016 då skatten sänktes för äldre med inkomster upp till 20 000 kronor i månaden. Den senaste förstärkningen gjordes 2018. Då omfattade förstärkningen personer med en fastställd förvärvsinkomst mellan 123 700 och 416 300 kronor per år 2018.

5 Överväganden och förslag

5.1 Det förhöjda grundavdraget förstärks

Promemorians förslag: Det förhöjda grundavdraget för dem som vid beskattningsårets ingång har fyllt 65 år förstärks. Detta sker genom att grundavdragsbeloppet höjs för alla med en fastställd förvärvsinkomst mellan 206 100 och 1 170 800 kronor per år. Det förhöjda grundavdraget minskas samtidigt för förvärvsinkomster som överstiger 1 175 000 kronor per år.

För beskattningsåret 2019 ska den förhöjda delen av grundavdraget beräknas på följande sätt:

- För inkomster upp t.o.m. 0,99 prisbasbelopp uppgår den förhöjda delen till 0,687 prisbasbelopp.
- För inkomster som överstiger 0,99 men inte 1,11 prisbasbelopp uppgår den förhöjda delen till 0,885 prisbasbelopp minskat med 20 procent av inkomsterna.
- För inkomster som överstiger 1,11 men inte 2,72 prisbasbelopp uppgår den förhöjda delen till 0,609 prisbasbelopp ökat med 4,9 procent av inkomsterna.
- För inkomster som överstiger 2,72 men inte 2,94 prisbasbelopp uppgår den förhöjda delen till 33,2 procent av inkomsterna minskat med 0,162 prisbasbelopp.
- För inkomster som överstiger 2,94 men inte 3,11 prisbasbelopp uppgår den förhöjda delen till 0,482 prisbasbelopp ökat med 11,3 procent av inkomsterna.
- För inkomster som överstiger 3,11 men inte 4,45 prisbasbelopp uppgår den förhöjda delen till 0,171 prisbasbelopp ökat med 21,3 procent av inkomsterna.
- För inkomster som överstiger 4,45 men inte 7,88 prisbasbelopp uppgår den förhöjda delen till 0,763 prisbasbelopp ökat med 8 procent av inkomsterna.
- För inkomster som överstiger 7,88 men inte 8,08 prisbasbelopp uppgår den förhöjda delen till 1,551 prisbasbelopp minskat med 2 procent av inkomsterna.
- För inkomster som överstiger 8,08 men inte 13,54 prisbasbelopp uppgår den förhöjda delen till 2,399 prisbasbelopp minskat med 12,5 procent av inkomsterna.
- För inkomster som överstiger 13,54 men inte 34 prisbasbelopp uppgår den förhöjda delen till 1,031 prisbasbelopp minskat med 2,4 procent av inkomsterna.
- För inkomster som överstiger 34 prisbasbelopp uppgår den förhöjda delen till 0,215 prisbasbelopp.

Ändringarna träder i kraft den 1 januari 2019.

Skälen för promemorians förslag

Fortsatt sänkning av skatten

Pension är uppskjuten lön men beskattas i dag i flera fall hårdare än löneinkomst. Anledningen till skillnaden mellan beskattning av pension och löneinkomst är jobbskatteavdraget som infördes den 1 januari 2007. Jobbskatteavdraget är en skattereduktion för arbetsinkomster. Pensionsinkomster ger dock inte rätt till jobbskatteavdrag eftersom pension inte omfattas av det arbetsinkomstbegrepp som utgör underlaget för jobbskatteavdraget.

Skillnaden i beskattning mellan löneinkomst och pension bör tas bort. Regeringen har aviserat och budgeterat för att den kvarvarande skillnaden ska tas bort i två steg. Det bedöms lämpligt att i det första steg som behandlas i denna promemoria fortsätta förstärka det förhöjda grundavdraget.

Förstärkningens utformning

Den senaste förstärkningen av det förhöjda grundavdraget 2018 utformades så att personer som är äldre än 65 år med fastställd förvärvsinkomst upp till ca 206 000 kronor per år (drygt 17 000 kronor i månaden) inte betalar högre skatt än personer med arbetsinkomst som är yngre än 65 år. För att ytterligare minska skatteskillnaden mellan pension och lön för högre inkomster än så föreslås att det förhöjda grundavdraget förstärks för inkomster mellan 206 100 och 1 170 800 kronor per år (ca 17 200 och 97 600 kronor per månad). Det förhöjda grundavdraget minskas samtidigt för förvärvsinkomster som överstiger 1 175 000 kronor per år (ca 97 900 kronor per månad) då utformningen av avdraget anpassas för att närma sig utformningen av jobbskatteavdraget.

I tabell 1 och tabell 2 redovisas nuvarande särskilda belopp respektive det nya särskilda beloppet i olika inkomstintervall för beskattningsåret 2019. Det förhöjda grundavdraget, dvs. grundavdraget med tillägg av det särskilda beloppet, redovisas för olika inkomster dels i termer av prisbasbelopp och andel av fastställd förvärvsinkomst i tabell 3 och dels i termer av kronor i

tabell 4.

Tabell 1. Nuvarande särskilt belopp för personer över 65 år

Fastställd förvärvsinkomst	Nuvarande särskilt belopp
– 0,99 PBB	0,687 PBB
0,99 PBB – 1,11 PBB	0,885 PBB – 0,2 FFI
1,11 PBB – 2,72 PBB	0,609 PBB + 0,049 FFI
2,72 PBB – 2,94 PBB	0,332 FFI – 0,162 PBB
2,94 PBB – 3,11 PBB	0,482 PBB + 0,113 FFI
3,11 PBB – 4,45 PBB	0,171 PBB + 0,213 FFI
4,45 PBB – 7,88 PBB	1,376 PBB – 0,058 FFI
7,88 PBB – 9,15 PBB	2,164 PBB – 0,158 FFI
9,15 PBB – 12,43 PBB	1,541 PBB – 0,09 FFI
12,43 PBB –	0,422 PBB

Anm.: PBB = Prisbasbelopp, FFI = Fastställd förvärvsinkomst

Tabell 2. Nytt särskilt belopp för personer över 65 år

Fastställd förvärvsinkomst	Nytt särskilt belopp
– 0,99 PBB	0,687 PBB
0,99 PBB – 1,11 PBB	0,885 PBB – 0,2 FFI
1,11 PBB – 2,72 PBB	0,609 PBB + 0,049 FFI
2,72 PBB – 2,94 PBB	0,332 FFI – 0,162 PBB
2,94 PBB – 3,11 PBB	0,482 PBB + 0,113 FFI
3,11 PBB – 4,45 PBB	0,171 PBB + 0,213 FFI
4,45 PBB – 7,88 PBB	0,763 PBB + 0,08 FFI
7,88 PBB – 8,08 PBB	1,551 PBB – 0,02 FFI
8,08 PBB – 13,54 PBB	2,399 PBB – 0,125 FFI
13,54 PBB – 34 PBB	1,031 – 0,024 FFI
34 PBB –	0,215 PBB

Anm.: PBB = Prisbasbelopp, FFI = Fastställd förvärvsinkomst

Tabell 3. Förhöjt grundavdrag för personer över 65 år enligt förslaget

Fastställd förvärvsinkomst	Förhöjt grundavdrag
– 1,11 PBB	– 1,11 PBB
1,11 PBB – 2,72 PBB	0,834 PBB + 0,249 FFI
2,72 PBB – 2,94 PBB	0,608 PBB + 0,332 FFI
2,94 PBB – 4,45 PBB	1,252 PBB + 0,113 FFI
4,45 PBB – 8,08 PBB	1,844 PBB – 0,02 FFI
8,08 PBB – 13,54 PBB	2,692 PBB – 0,125 FFI
13,54 PBB – 34 PBB	1,324 PBB – 0,024 FFI
34 PBB –	0,508 PBB

Anm.: PBB = Prisbasbelopp, FFI = Fastställd förvärvsinkomst

Tabell 4. Förhöjt grundavdrag för personer över 65 år enligt förslaget

Kronor per år

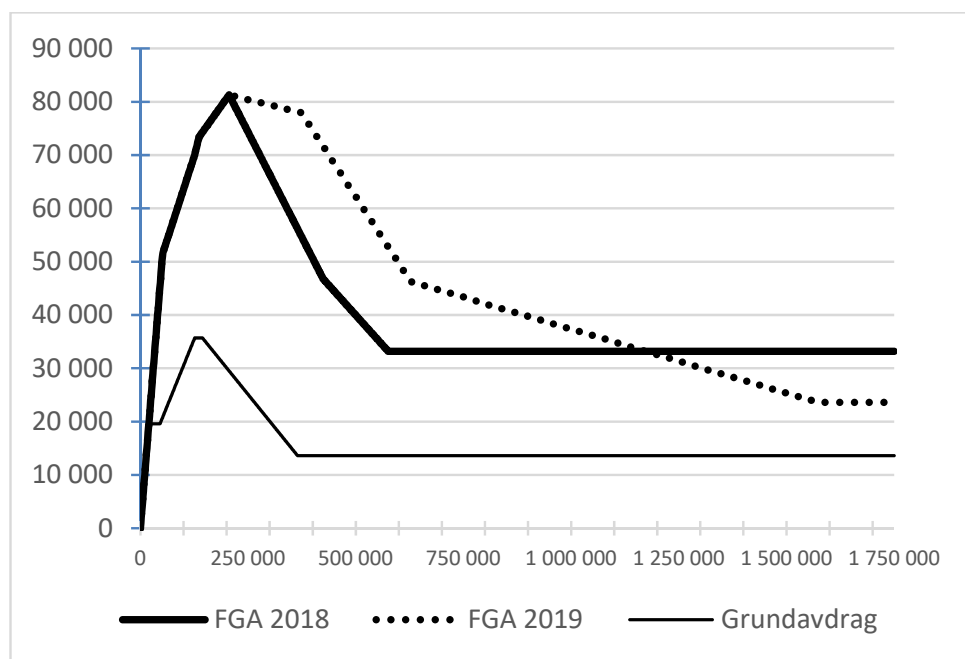
Fastställd förvärvsinkomst	Förhöjt grundavdrag (kronor)
– 51 300	– 51 300
51 400 – 125 900	51 400 upp till 70 000
126 000 – 136 100	70 000 upp till 73 400
136 200 – 206 000	73 400 upp till 81 300
206 100 – 374 100	81 300 ner till 77 900
374 200 – 626 900	77 900 ner till 46 300
627 000 – 1 574 200	46 300 ner till 23 600
1 574 300 –	23 600

Anm.: Prisbasbelopp 46 300 kronor (prognos för 2019)

Det förhöjda grundavdraget för dem som har fyllt 65 år vid beskattningsårets ingång kommer med förslaget att vara oförändrat för inkomster upp till 4,45 prisbasbelopp (ca 206 000 kronor). I inkomstintervallet 4,45 till 9,15 prisbasbelopp (ca 206 100 – 423 600 kronor) förstärks grundavdraget, för att minska skillnaden i beskattningen mellan en person med pensionsinkomst och en löntagare med jobbskatteavdrag i intervallet, genom en långsammare avtrappning. För inkomster som överstiger 9,15 prisbasbelopp (423 700 kronor och uppåt) trappas grundavdraget av med en snabbare takt än tidigare och för inkomster som överstiger 13,54 men inte 34 prisbasbelopp (ca 627 000 – 1 574 200) införs ett nytt långsammare avtrappningsintervall med avsikten att beskattningen av förvärvsinkomster för personer över 65 år ska närma sig den som gäller en löntagare under 65 år med jobbskatteavdrag. Skillnaden i grundavdrag mellan gällande regler och förslaget framgår av diagram 1, som visar de olika grundavdragsnivåerna.

Diagram 1. Grundavdrag i kronor för personer över 65 år enligt gällande regler (FGA 2018), enligt förslaget om ytterligare förhöjt grundavdrag (FGA 2019) samt grundavdrag för personer under 65 år

Kronor per år

Anm.: Beräkningar utifrån 2019 års prognosticerade prisbasbelopp (46 300 kronor).

Källa: Egna beräkningar.

5.2 Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Promemorians förslag: Ändringarna träder i kraft den 1 januari 2019 och tillämpas första gången för beskattningsår som börjar efter den 31 december 2018.

Skälen för promemorians förslag: Ändringarna bör träda i kraft snarast möjligt, vilket är den 1 januari 2019, och tillämpas första gången för beskattningsår som börjar efter den 31 december 2018.

Det bedöms inte finnas behov av övergångsbestämmelser.

6 Konsekvenser

Offentligfinansiella effekter

Förslaget att förstärka grundavdraget för dem som vid beskattningsårets ingång har fyllt 65 år bedöms beröra drygt hälften av åldersgruppen, drygt en miljon personer. De personer som berörs är de som betalar inkomstskatt och har en fastställd förvärvsinkomst som överstiger 206 000 kronor 2019. För de berörda som har en fastställd förvärvsinkomst mellan 206 100 och 1 170 800 kronor per år innebär förslaget att skatten sänks genom att det förhöjda grundavdraget höjs. För

de personer som har en fastställd förvärvsinkomst som överstiger 1 175 000 kronor per år innebär förslaget att skatten höjs genom att det förhöjda grundavdraget minskar för denna grupp. Av den berörda gruppen på drygt en miljon personer uppskattas ungefär 8 500 personer få höjd skatt. Av dem som berörs får antalet begränsat skattskyldiga bedömas som ringa. Den offentligfinansiella effekten av förslaget uppskattas med beaktande av antalet berörda skattskyldiga och förslagen nivå på höjningen av grundavdraget till 4,17 miljarder kronor.

Den offentligfinansiella effekten beror i mycket stor utsträckning på minskad kommunal inkomstskatt. Med en höjning av anslaget Kommunalekonomisk utjämning under utgiftsområde 25, kompenseras emellertid kommuner och landsting. Förslaget innebär också att underlaget för det kommunala inkomstutjämningsystemet kan komma att påverkas. Genom utjämningsystemet kommer dock eventuella förändringar av enskilda kommuners och landstings relativa skattekraft att jämnas ut. Förslaget påverkar även storleken på skattereduktionen för kommunal fastighetsavgift för äldre, men förändringen är av mindre betydelse.

Effekter för enskilda

Förslaget innebär att den beskattningsbara inkomsten och därmed skatten sänks för personer äldre än 65 år med inkomst mellan 206 100 och 1 170 800 kronor per år, drygt en miljon personer. Den beskattningsbara inkomsten och därmed skatten höjs för personer äldre än 65 år med inkomster över 1 175 000 kronor per år, ca 8 500 personer.

I tabell 5 visas skattesänkningen 2019 för olika inkomst- och kommunalskattenivåer som följer av förstärkningen av det förhöjda grundavdraget. För inkomster mellan 206 000 och 540 300 kronor per år är skattesänkningen mellan 0 och knappt 10 900 kronor per år. För inkomster över 540 300 kronor per år avtar sedan skattesänkningen för att bli 0 kronor vid inkomster mellan 1 170 900 och 1 175 000 kronor per år. För inkomster däröver höjs skatten med som mest 5 484 kronor per år vid en genomsnittlig kommunalskattesats. Skattesänkningen är störst som andel av inkomsten mellan ca 360 000– 410 000 och mellan ca 525 000–550 000 kronor per år.

Tabell 5. Skattesänkning i kronor per år enligt förslaget om ytterligare förhöjt grundavdrag för personer över 65 år, vid olika inkomst- och kommunalskattenivåer

Kronor per år om inget annat anges

Fastställd förvärvsinkomst	Kommunalskatt			Andel av bruttoinkomsten ¹ (%)
	Lägsta 29,19	Medel 32,12	Högsta 35,15	
200 000	0	0	0	0,0
225 000	759	836	914	0,4
250 000	1 780	1 959	2 144	0,8
300 000	3 794	4 176	4 570	1,4
400 000	7 034	7 741	8 472	1,9
500 000	6 480	7 130	7 803	1,4
750 000	5 527	5 827	6 136	0,8
1 000 000	2 276	2 399	2 527	0,2
1 300 000	-1 626	-1 713	-1 804	-0,1
1 600 000	-5 203	-5 483	-5 774	-0,3

¹ Beräknat på genomsnittlig kommunalskattesats 32,12 procent.

Anm.: Beräkningar utifrån 2019 års prognosticerade prisbasbelopp (46 300 kronor). En negativ siffra innebär att skatten höjs.

Källa: Egna beräkningar.

Förslaget innebär att skillnaden i beskattning för pensionärer gentemot löntagare, som inte fyllt 65 år vid beskattningsårets ingång, minskas för inkomster som överstiger 206 000 kronor om året. För inkomster som understiger 206 800 kronor per år är skatten redan lika låg eller lägre för pensionärer över 65 år jämfört med löntagare under 65 år. De som med förslaget får höjd skatt, personer över 65 år med fastställd förvärvsinkomst över 1 175 000 kronor per år, har med nuvarande regler lägre skatt än löntagare under 65 år. Skillnaden i beskattning minskar alltså även för denna grupp. I tabell 6 visas skillnaden i skattning med nuvarande och föreslagna regler 2019.

Tabell 6. Skillnad i beskattning mellan en person äldre än 65 år med enbart pensionsinkomst och en person yngre än 65 år med enbart arbetsinkomst vid samma inkomstnivå

Kronor per år

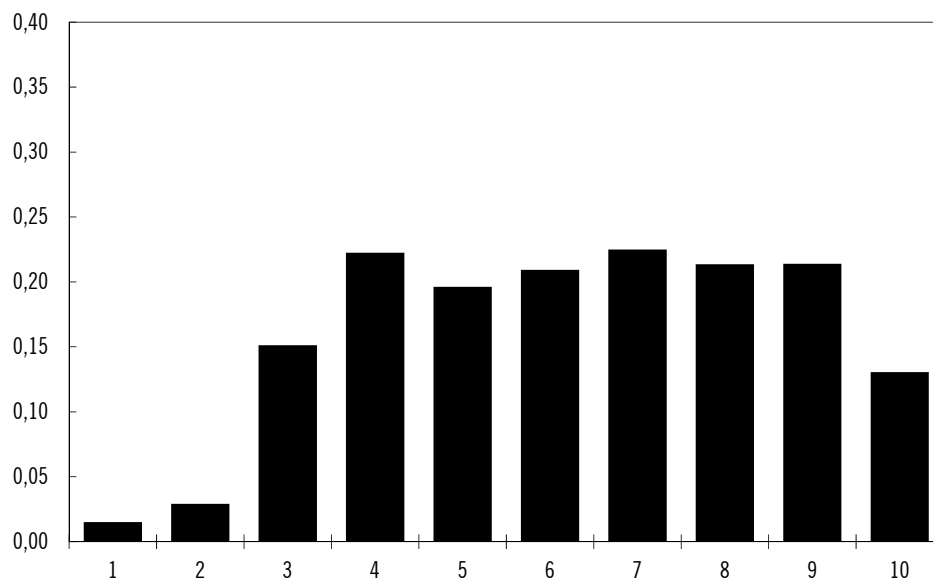
Fastställd förvärvsinkomst	Enligt 2018 års regler	Enligt föreslagna regler
200 000	-55	-55
225 000	1 576	740
250 000	3 751	1 792
300 000	8 072	3 896
400 000	15 795	8 054
500 000	16 399	9 269
750 000	12 791	6 964
1 000 000	5 291	2 892
1 300 000	-3 709	-1 996
1 600 000	-11 195	-5 712

Anm.: Beloppen i tabellen avser hur mycket mer personen med enbart pensionsinkomst betalar i skatt per år jämfört med en person med enbart arbetsinkomst. Ett negativt belopp innebär därmed att personen med enbart pensionsinkomst betalar mindre i skatt än personen med enbart arbetsinkomst. Beräkningar utifrån 2019 års prognosticerade prisbasbelopp (46 300 kronor) samt genomsnittlig kommunal skattesats 2018, 32,12 procent.
Källa: Egna beräkningar.

I Diagram 3 visas den genomsnittliga procentuella förändringen av ekonomisk standard, till följd av förslaget om ett ytterligare förstärkt grundavdrag för pensionärer, uppdelat på inkomstgrupper (deciler) för hela befolkningen. I diagram 3 visas samma förändring uppdelat på inkomstgrupper (deciler) för de som är 65 år eller äldre. I båda fallen gäller att den ekonomiska standarden ökar i samtliga inkomstgrupper men bara marginellt i decilgrupp 1 och 2. Att ökningen är klart mindre för inkomstdecil 10 än för decil 4 till 9 beror dels på högre inkomster i relation till skattesänkningen men också på att en del i gruppen får höjd skatt. För hela befolkningen ökar den ekonomiska standarden ungefär med lika mycket för inkomstdecilerna 4 till 9. För den berörda åldersgruppen, 65 år eller äldre, är den genomsnittliga ökningen som andel av ekonomisk standard knappt 0,8 procent. Ökningen är störst i decilgrupp 7 och 8.

Diagram 2 Procentuell förändring av ekonomisk standard till följd av förslaget om sänkt skatt för pensionärer, i olika inkomstgrupper för hela befolkningen, 2019

Procent

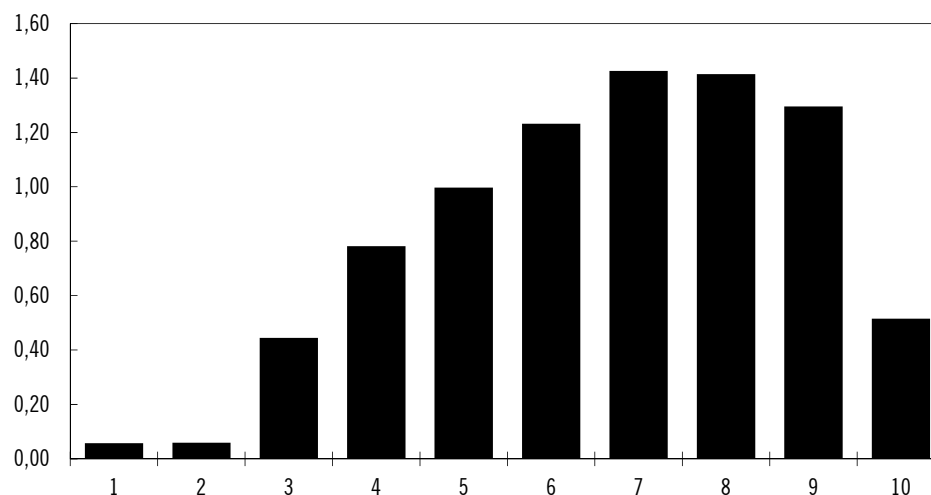

Anm.: Indelningen i inkomstgrupper har gjorts utifrån ekonomisk standard för hela befolkningen. Ekonomisk standard, eller ekvivalerad disponibel inkomst, är ett mått på hushållets totala disponibla inkomst justerad för försörjningsbörda. Alla i ett hushåll har samma ekonomiska standard.

Källa: Statistiska centralbyrån och egna beräkningar.

Diagram 3. Procentuell förändring av ekonomisk standard till följd av förslaget om sänkt skatt för pensionärer, i olika inkomstgrupper för personer över 65 år, 2019

Procent

Anm.: Indelningen i inkomstgrupper har gjorts utifrån ekonomisk standard för befolkningen. Ekonomisk standard, eller ekvivalerad disponibel inkomst, är ett mått på hushållets totala disponibla inkomst justerad för försörjningsbörda. Alla i ett hushåll har samma ekonomiska standard.

Källa: Statistiska centralbyrån och egna beräkningar.

Ett förstärkt förhöjt grundavdrag innebär lägre skatt på inkomster för personer 65 år och äldre och därmed högre disponibel inkomst för denna

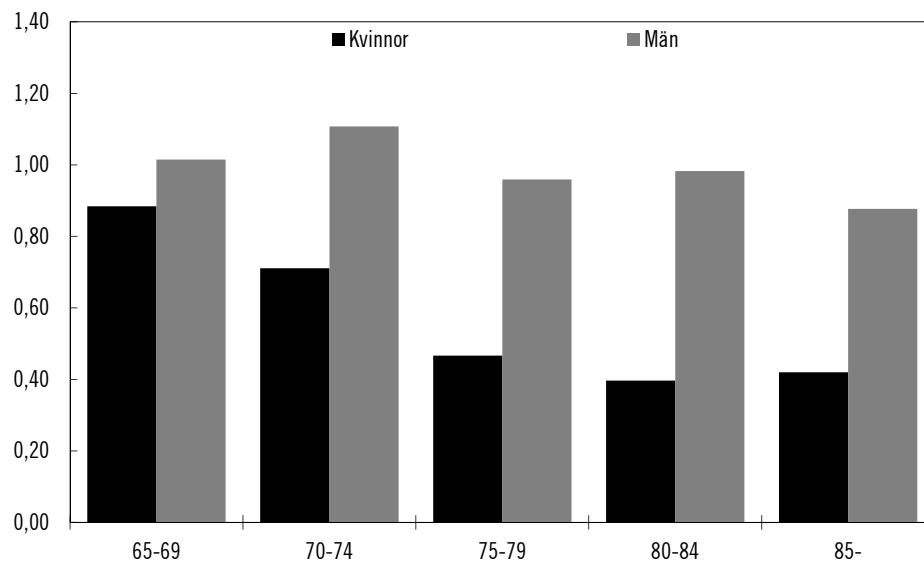
grupp. Beräkningen av det förhöjda grundavdraget gör ingen skillnad på pensionsinkomst och arbetsinkomst. Skattesänkningen blir lika stor oavsett typ av inkomst. Det innebär att förslaget om ytterligare förstärkning av det förhöjda grundavdraget inte gör det mer lönsamt att gå i pension relativt att arbeta för personer äldre än 65 år. Personer över 65 år med arbetsinkomst har dessutom ett förstärkt jobbskatteavdrag jämfört med personer yngre än 65 år. Förslaget innebär dock en inkomsteffekt som i någon mån kan få en negativ effekt på arbetsutbudet genom att det inte är nödvändigt att arbeta lika länge för att uppnå samma disponibelinkomst. Denna effekt bedöms emellertid vara liten.

Jämställdhetsanalys

Förslaget om ett ytterligare förhöjt grundavdrag innebär skattesänkningar för både kvinnor och män. Det är utformat för att ytterligare minska skatteskillnaden mellan pension och lön och berör äldre med årliga förvärsinkomster över 4,45 prisbasbelopp (ca 206 000 kronor). Vid en given fastställd förvärsinkomst är grundavdraget, inklusive det förhöjda grundavdraget, detsamma för kvinnor och män. Män har dock i genomsnitt högre pension än kvinnor bl.a. till följd av att kvinnor oftare arbetat deltid eller förvärsarbetat under färre år vilket innebär att den ekonomiska jämställdheten kommer att minska eller påverkas negativt. Förslaget kommer därför att gynna män i större utsträckning än kvinnor. Diagram 4 visar de genomsnittliga inkomstförstärkningarna till följd av det ytterligare förhöjda grundavdraget uppdelat på kön och åldersgrupper. Ökningen är störst i åldersgruppen 70–74 för män och i åldersgruppen 65–69 för kvinnor. I samtliga åldersgrupper ökar mäns individuella disponibla inkomst mer än kvinnornas. Förslaget kommer därför att bidra till ökade inkomstskillnader mellan kvinnor och män.

Diagram 4. Procentuell förändring av individuell disponibel inkomst till följd av förslaget om sänkt skatt för pensionärer för personer över 65 år efter kön och åldersgrupp, 2019

Procent

Anm.: Avser individer vars individuella disponibla inkomst förändrats med minst 10 kronor per år.

Källa: Statistiska centralbyrån och egna beräkningar.

Effekter för myndigheter och företag

En förstärkning av det förhöjda grundavdraget för pensionärer medför endast marginella förändringar för Skatteverket och ingår i den anpassning som årligen görs på grund av ny eller förändrad lagstiftning. Eventuella tillkommande utgifter för Skatteverket ska hanteras inom befintliga ekonomiska ramar. För de allmänna förvaltningsdomstolarna bedöms förslaget inte få någon budgetpåverkan. För företagen bedöms förslaget inte få några effekter.

7 Författningskommentar

7.1 Förslaget till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229)

63 kap.

3 a §

Paragrafen innehåller bestämmelser om beräkningen av grundavdraget för personer som vid beskattningsårets ingång har fyllt 65 år.

Regleringen innebär att grundavdraget för fysiska personer som vid beskattningsårets ingång har fyllt 65 år uppgår till beloppet enligt 3 § med tillägg av ett särskilt belopp som anges för vissa inkomstintervall. Ändringen innebär att den beskattningsbara inkomsten och därmed

skatten sänks för personer äldre än 65 år med inkomst mellan 206 100 och 1 170 800 kronor per år.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Den nya lydelsen av bestämmelsen föreslås träda i kraft den 1 januari 2019 och tillämpas för beskattningsår som börjar efter den 31 december 2018.